

EU-Orientering

Fra LO-Kontoret - Bruxelles

nr. 2 - 27. februar 2001

Vil stoppe bygge-wild west

**Europa-parlamentarikere lægger op til hårdt opgør med
Ministerrådet med krav til virksomheder, der
byder på opgaver inden for det offentlige**

- Vi skal tage skridt til at stoppe det wild west, der hersker især i byggebranchen. Det skal være muligt at stille krav til virksomheder, der byder på de offentlige opgaver. Og aftaler på arbejdsmarkedet må overholdes. Sådan sagde den tyske socialdemokrat Barbara Weiler, da Europa-Parlamentets udvalg for beskæftigelse og sociale anliggender mandag behandlede direktiver om offentlige indkøb. Udvalget lægger op til, at det offentlige i langt højere grad end hidtil kan stille både krav til de sociale forhold og arbejdsmæssige forhold i de virksomheder, der udfører opgaver for det offentlige.

Barbara Weiler påpegede, at der især hersker kaos i den tyske byggebranche. Overenskomster giver ofte firmaer mulighed for at bryde aftaler om løn, hvis de kommer ud i krise. Firmaerne udnytter muligheden, hvis de får underskud på en opgave for det offentlige, de har vundet i skarp konkurrence med andre firmaer.

- De ansatte og deres samarbejdsudvalg giver ofte sådanne virksomheder ret til at sænke lønningerne under overenskomster for at redde firmaet. Der er få steder, hvor solidariteten inden for firmaerne er så stor som i byggebranchen, sagde Barbara Weiler. Flere EU-direktiver fastlægger, hvordan offentlige myndigheder skal lægge opgaver ud, så virksomheder kan byde på opgaverne i konkurrence med hinanden. Reglerne er indviklede, og det hindrer en række små og mellemstore virksomheder i at byde på

opgaverne.

Det offentlige kan allerede i dag kræve, at virksomhederne opfylder visse sociale og arbejdsmæssige krav, når de løser opgaver for det offentlige. Nye forslag fra Kommissionen vil imidlertid give det offentlige flere muligheder for at stille krav og samtidig forenkle reglerne, så de bliver mere smidige. EU-landenes erhvervsministre diskuterede forslagene i efteråret. Europa-Parlamentet skal nu behandle forslagene, inden ministrene igen får dem på bordet. Det er i den forbindelse, parlamentets udvalg for beskæftigelse- og sociale anliggender kommer med forslag til ændringer. Udvalgets næstformand, Stephen Hughes, har skrevet to betænkninger, der lægger op til en række stramninger af det sociale og arbejdsmæssige i Kommissionens udspil. Stephen Hughes fremhæver, at udvalget flere gange har efterlyst, at der bliver taget mere hensyn til sociale - og arbejdsmæssige forhold, når virksomheder byder på offentligt arbejde. Det danske medlem Helle Thorning-Schmidt, S, finder direkte, at de offentlige udbud i langt højere grad skal bruges til at føre social- og beskæftigelsespolitik.

- Vi skal bruge det til at føre en aktiv politik og anvende sociale klausuler, når opgaver lægges ud, sagde Helle Thorning-Schmidt og fik fuldt tilslutning fra Stephen Hughes.

EU øger budgettet til forskning og fornyelse

17 procent flere penge i nyt program, der bliver en del af Kommissionens oplæg til topmødet i marts i Stockholm sammen med blandt andet Kommissionen ti-punktsprogram for vækst og beskæftigelse

De store ord var fremme i Lissabon sidste forår, da stats- og regeringslederne var samlet til topmøde. Den portugisiske hovedstad kom til at lægge navn til endnu en proces i rækken, der i forvejen talte Luxembourg, Cardiff og København. "Europa skulle få den mest succesfulde og mest konkurrencedygtige økonomi, der byggede på viden", hed det.

For at nå resultatet sender EU-Kommissionen forslag efter forslag ud. Sidste onsdag kom nummer 41. Det var et nyt rammeprogram for forskning og fornyelse, der netop skal styrke den særlige vidensøkonomi.

EU-kommissær Philippe Busquin havde ved præsentationen store forhåbninger til programmet. Det øger midlerne til forskning og fornyelse med 17 procent, så de over perioden 2003-2006 når op på i alt 17,5 mia. euro (ca. 129 mia. kr.).

- Det nye program har forslag, der skal hjælpe erhvervslivet med at udvikle nøgleteknologier for fremtiden. Og vore universiteter og forskningscentre får støtte til at samarbejde og styrke videnskaben i Europa, sagde Philippe Busquin.

Kommissionen finder, at forskningen i Europa er for spredt både, når det gælder områder og omfang. Mange virksomheder og forskningscentre er for små til at konkurrere med mastodonter i den øvrige verden. Derfor støtter Kommissionen, at der bliver satset på nøgleområder, og at alle parter samarbejder.

Kommissionen opstiller syv teknologier og områder, der bør sættes på. Det er inden for bioteknologi, informationsteknologi, videns- og intelligensbaserede produkter, aero- og rum-teknologien, fødevarer sikkerhed og sundhed, en bæredygtig udvikling i en verden, der forandrer sig og endelig områder inden for samfundsvidenskaberne, hvor opgaverne især er at støtte initiativer, så menneskerne kommer med i udviklingen.

Programmet sætter flere penge end tidligere af til forskningen blandt de små og mellemstore virksomheder. SMV'erne får 15 procent af midlerne mod 10 procent i det tidligere forskningsprogram.

Programmet kommer kun to uger efter Kommissionens generelle udspil til topmødet i Stockholm. Det var et ti-punktsprogram for fremme af vækst og beskæftigelse. Også det sættede på forskning og fornyelse og omtalte netop det kommende forskningsprogram. Men det sætter også på initiativer inden for den avancerede teknologi som biovidenskaben, behovet for flere uddannede inden for IT og nævner også, at Europa stadig halter bagefter i e-handel og elektroniske finansielle tjenester. Til de øvrige punkter hører beskæftigelse. Selv om der blev skabt 2,6 millioner nye job sidste år, finder Kommissionen, at ledigheden stadig er for høj især for kvinder og de ældre. Kommissionen efterlyser nye mål for beskæftigelsen.

Der er behov for et mere åbent, europæisk arbejdsmarked, hvor folk lettere kan skaffe sig job på tværs af grænser. Kommissionen vil fremlægge en handlingsplan for et nyt, europæisk arbejdsmarked.

Men også markederne skal blive friere. Kommissionen presser på for liberaliseringer inden for gas, post, transporten og også det offentlige køb af tjenester, hvor Kommissionen vil have konkurrencen øget.

Parter uenige om Stockholm-topmøde

Mens den europæiske fagbevægelse, EFS, finder, at Kommissionens oplæg til Stockholm-topmødet for venligt over for erhvervslivet, er der større tilfredshed i arbejdsgiverorganisationen UNICE. På flere punkter satser UNICE på samme overskrifter. Det gælder den øgede liberalisering af markeder og satsningen på teknologi og forskning.

Generalsekretæren for EFS, Emilio Gabaglio, mener, at Kommissionen lægger for lidt vægt på koordineringen af den økonomiske politik. Han finder det bemærkelsesværdigt, at målet er en økonomisk vækst på 3,0 procent, men at uafhængige økonomer kun venter, den kommer op på 2,6 til 2,8 procent. I den situation ønsker generalsekretæren, at EU sætter endnu mere fokus på beskæftigelsespolitikken, så en lavere vækst ikke betyder flere ledige. EFS ønsker en samlet strategi for økonomisk vækst, beskæftigelse og øget social samhørighed.

UNICE har fem generelle krav til topmødet.

Det er:

En fuldførelse af det indre marked. Især skal tempoet i liberaliseringen af den finansielle sektor øges, men UNICE nævner ligesom Kommissionen også energisektoren, post og transport.

Der skal sættes på E-Europa og informationssamfundet og gøres noget ved manglen på uddannede IT-folk.

UNICE lægger vægt på forskning og udvikling og ønsker også et mere fleksibelt arbejdsmarked.

EFS kommer først senere med sit generelle oplæg til Stockholm-mødet.

EFS, UNICE og også de offentlige arbejdsgivere forsøger inden topmødet at finde frem til fælles krav. Parterne mødes med det svenske EU-formandskab, det tidligere franske og kommende belgiske plus Kommissionen dagen inden starten på topmødet i Stockholm den 23. marts.

Diamantopoulou tilfreds

EU-kommissær Anna Diamantopoulou finder det afgørende, at Kommissionens oplæg til Stockholm-topmødet inddrager nye elementer som forskning, udvikling og ny teknologi i de retningslinjer for EU-landenes beskæftigelsespolitik, som EU vedtager hvert år. På et møde i Bruxelles sagde kommissæren, der har ansvar for arbejdsmarkedet, at der stadig er lang vej, før både ledigheden og fattigdommen er borte.

Anna Diamantopoulou påpegede, at Stockholm-topmødet også lægger en strategi for, hvordan den sociale samhørighed i landene øges og den sociale udelukkelse afskaffes. Hun

afviser dermed kritikpunkter, som generalsekretær i den europæiske faglige sammenslutning, EFS, Emilio Gabaglio, er fremkommet med. Men hun erkender, at der skal findes en politik, der skaber sammenhæng mellem de forskellige politiske mål.

- Vi må nu se, hvordan vi får nye dimensioner og nye retninger i Lissabon-strategien, sagde Anna Diamantopoulou, der lagde vægt på den livslange læring, en udfyldning af uddannelsesgab og et arbejde hen imod flere og bedre job, så der ikke blev skabt en gruppe af lønmodtagere, der nok havde arbejde, men stadig var fattige.

Nye mål for uddannelsespolitik

Undervisningsministrene i EU-landene tager fat på de målsætninger, EU's stats- og regeringsledere slog ind på i Lissabon sidste forår. På ministrenes rådsmøde i forrige uge lagde undervisningsministrene for første gang en række målsætninger for, hvordan også undervisningssystemerne og uddannelserne kan følge den generelle strategi for vækst, beskæftigelse og en vej mod et konkurrencedygtigt videnssamfund. Ministrene vedtog en rapport om de fælles udfordringer, som ændringer i arbejdslivet giver med øget behov for viden, flere ældre, og social udelukkelse af især de, der halter bagefter i uddannelserne. Lærere og også selve uddannelsescentrene skal lære af hinanden, så systemerne bliver bedre og flere får adgang til dem.

Ministrene udvekslede også synspunkter om livslang læring. Alle er enige om, at livslang læring bliver et krav i samfundene, men ingen ved endnu, hvordan målet nås. Kommissionen ønsker, at arbejdsmarkedets parter tager fat på at diskutere livslang læring. der er nedsat arbejdsgrupper, men endnu er der ikke resultater af arbejdet.

På et uformelt EU-rådsmøde for arbejdsministre og ministrene for teknologi påpegede den svenske industriminister Björn Rosengren, at Europa om blot to år mangler 3,8 millioner arbejdere indenfor den ny teknologi. Udviklingen sætter ny gang i diskussionerne om uddannelsespolitik og ikke mindst den tyske regerings ønsker om at give arbejdstilladelser til folk fra lande uden for EU, hvis de har uddannelser inden for IT.

Irsk faglig vrede over EU-kritik af Irland

Den irske fagbevægelse raser over den kritik, regeringens økonomiske politik mødte på EU-landenes finans- og økonomiministres møde i forrige uge. Irland blev her det første land, der fik besked om at rette sit budget ind efter de krav, der stilles til euro-landene. Irland nedsætter skatter og giver dermed irerne flere enge mellem hænderne på et tidspunkt, hvor inflationen er på over 5 procent. Den politik ønskede ECOFIN ændret.
- Men skatten går ned efter aftale med de

sociale parter. Vi holder igen på lønstigninger og får i stedet nedsat skat, hedder det i det irske LO, ITUC.

Arbejdsgiverne og lønmodtagerne har indgået en social pagt med regeringen, der begrænser lønstigninger og giver ro på det irske arbejdsmarked. Aftalen er tidligere rost af EU. I ITUC finder man, at lønningerne ville stige mere, hvis der ikke var en aftale om, at skatten gik ned.

Nielson afviser et katalog over EU-opgaver

**Umuligt at sætte på papir, hvad EU nøjagtigt skal beskæftige sig med.
For verden ændrer sig hele tiden, mener den danske EU-kommissær**

EF-kommissær Poul Nielson har ingen fidus til et såkaldt kompetence-katalog over, hvad EU beskæftiger sig med, og hvad der ligger bedst i de enkelte lande. På et møde i Bruxelles med danske journalister i sidste uge betegnede Poul Nielson det som en praktisk umulig opgave.

- Verden bevæger sig. Intet er statisk. EU-samarbejdet må gå på, at man tager fælles problemer op og finder løsninger, hvor der er fælles løsninger, sagde Poul Nielson.

Nice-traktaten blev mandag underskrevet i den franske Middelhavsby. Men diskussionen om efterfølgeren er allerede i fuld gang. Det svenske EU-formandskab arbejder på ideer sammen med det kommende belgiske formandskab. Belgierne lægger i december et forslag til en kommende proces frem på stats- og regeringsledernes topmøde i Laeken uden for Bruxelles.

Et af de emner, der kommer på dagsordenen, bliver helt sikkert netop et kompetencekatalog. Ikke mindst den tyske regering fik på topmødet i Nice i december trumfet igennem, at fordelingen mellem EU-opgaver og nationale opgaver bliver gjort klarere.

De tyske delstater lægger således pres på regeringen for, at EU's kompetence bliver fastslået, så de ikke mister magt. Både Storbritannien og Frankrig hører til lande, der i dag lægger mere magt ud til deres regioner. Og Poul Nielson tror ikke, der bliver enighed

om en for en gang fastslået magtdeling. Da han ser EU-samarbejdet som et praktisk samarbejde, tror han heller ikke på noget egentlig forfatning i EU, som også bliver et af de kommende debatpunkter. En forfatning kræver, at den indgår i et egentligt politisk system. Og sådan et er der ikke.

Blandt andre EU-kommissær Barnier, der havde ansvaret for konferencen om Nice-traktaten, ønsker, at der bliver fastlagt et egentligt endemål for EU-arbejdet. Men heller ikke det tror Nielson på. For det bygger igen på den statiske tankegang. Og verden ændrer sig hele tiden.

Flere som den tyske udenrigsminister Joschka Fischer taler om et føderalt Europa. Andre om Europas Forenede Stater. Men selv om diskussionen kommer, så giver Poul Nielson heller ikke den tanke store chancer for at blive en realitet.

Det er derimod den slags tanker, som dukker op med mellemrum og som kun er med til at skabe forvirring. Hele EU-arbejdet har således været præget af de store visioner hos nogle politikere og langt trægere beslutninger. Den ny debat hele fire år før, der skal være den endelige regeringskonference i år 2004, er efter Nielsons mening præget af en rastløshed.

- Den får hele samarbejdet til at se ud som om, det ikke fungerer, sagde Poul Nielson, der mente, at samarbejdet netop lykkedes på det praktiske plan.

Forlig om tyske samarbejdsudvalg

Den tyske regering enig om nyt udspil til samarbejdsudvalg, men arbejdsgiverne raser over øgede udgifter

De tyske lønmodtagere får bedre regler for samarbejdsudvalg. Regeringen er efter intern strid enig om, at reglerne bliver strammet op, så især de små og mellemstore virksomheder får udviklet kontakten mellem de ansatte og ledelsen.

Modstanden mod forslagene kom fra økonomiminister Werner Müller, der truede med at gå af, da arbejdsminister Walter Riester i december lagde op til ændringer af den særlige, tyske arbejdsforfatning. Men efter de seneste forhandlinger er Werner Müller tilfreds.

Müller er regeringens garant for, at centrum-venstre-regeringen bevarer et godt forhold til erhvervslivet. Han er ikke medlem af noget parti og lyttede meget til erhvervslivets kritik af de nye forslag.

Forslagene ville betyde, at det blev lettere at oprette samarbejdsudvalg. Der skulle være flere medlemmer af udvalgene, og virksomhederne måtte lønne flere tillidsfolk, der kun fungerede som tillidsfolk.

Et tysk analysebureau beregnede, at reformen ville koste de tyske virksomheder omkring 2,7 mia. DM om året (godt 10 mia. kr.). Elektronikvirksomheden Siemens fandt, at virksomheden måtte ansætte yderligere 200 tillidsfolk på fuldtid ud over de 2.000 tillidsfolk, der i forvejen var tillidsfolk på fuldtid.

Arbejdsgiverformanden Dieter Hundt rasede mod forslagene, mens de faglige landsorganisationer bakkede op om ændringerne, der kommer næsten 30 år efter, de senest er revideret. Dieter Hundt kræver, at forslagene bliver behandlet i det særlige

forum af arbejdsgivere, lønmodtagere og regeringen, der lægger op til generelle ændringer på det tyske arbejdsmarked. Det tyske metalarbejderforbund, IG Metall, kræver til gengæld forslagene strammet op. Det gælder både de nye regler for repræsentation og også de spørgsmål, de ansatte har indflydelse på. IG Metall ønsker større medbestemmelse ved fyringer, uddannelse af ansatte og også sikkerheden på arbejdspladserne.

De tyske regler for samarbejde regnes for de mest vidtgående i verden. Alligevel har udviklingen ikke været, som fagbevægelsen og SPD ønskede det. Kun fire procent af virksomheder med fra fem til 20 ansatte havde et samarbejdsudvalg i 1999. 30 procent af virksomhederne fra 21 til 100 ansatte havde et udvalg. Selv om udvalgene er udbredt i de store virksomheder med over 300 ansatte, var der kun samarbejdsudvalg i 10,5 procent af de tyske virksomheder. De talte 48 procent af lønmodtagerne.

De nye forslag lægger op til, at det bliver lettere at oprette samarbejdsudvalg i virksomheder, der består af en række fabrikker, afdelinger og filialer.

Det bliver lettere at oprette udvalgene, der får nye opgaver som også at integrere nye grupper af ansatte, bekæmpe racisme, styrke de unges deltagelse og også motivere til uddannelse. Udvalgene skal også styrke ligestillingen.

fortsættes næste side

fortsat

Stridspunkterne er stadig kravet om, at virksomhederne lønner flere tillidsfolk. I dag er der en fuldtidslønnede tillidsmand i virksomheder med 300-600 ansatte. Det nye forslag lægger op til, at virksomhederne skal betale en tillidsmand, når der er fra 200-400 ansatte og to tillidsmænd i virksomheder fra 401-700 ansatte. Her hedder det i dag 601-1000 ansatte.

Forslaget lægger også op til, at der bliver flere medlemmer af udvalgene, når virksomhederne har over 50 ansatte.

Regeringen fortsætter arbejdet med forlagene, der ventes vedtaget i løbet af året, så de gælder ved næste tillidsmandsvalg. De finder sted til næste år.

EU-Orientering udgives af LO-Kontoret i Bruxelles.

Adresse: LO-DK-office, Bld. du Roi Albert II, 5/24

B-1210 Bruxelles. tel. 00-32-2-2040690 - fax: 00-32-2-2035657

Redaktion: Peder Munch